

ENCIKLOPEDIJA CRNE GORE

U 2025. godini nastavljen je rad na izradi *Enciklopedije Crne Gore*. Prema analizi abecedara oblasti, tema i struka, koju je, za svaku sjednicu pripremio prof. dr Miloš Daković, autor softverskog sistema za rad na leksikonima i *Enciklopediji Crne Gore*, preliminarni broj predloženih odrednica u Abecedaru *Enciklopedije Crne Gore* je 3.134, od čega 1.608 biografskih i 1.526 predmetnih odrednica. Redakcija je usvojila Poslovnik o radu, Konceptciju *Enciklopedije Crne Gore*, kao i Kategorizaciju i strukturu kategorizacije odrednica u Abecedaru *Enciklopedije Crne Gore*. Redakcija je kontinuirano radila na usaglašavanju predloženih kriterijuma za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u okviru oblasti, tema i struka, kao i na nivou *Enciklopedije Crne Gore*. Održano je 13 sjednica Redakcije, kojima je predsjedavao glavni i odgovorni urednik akademik Dragan K. Vukčević.

1.2.8.1. Sjednice Redakcije *Enciklopedije Crne Gore*

- Na sjednici Redakcije održanoj 20. januara 2025. godine (VII sjednica), Redakcija je zaključila da glavni i odgovorni urednici objavljenih i leksikonâ koji su u izradi dostave predloge za uvrštavanje odrednica iz abecedarâ leksikonâ u Abecedar *Enciklopedije Crne Gore*, kao i kriterijume na osnovu kojih su izvršili selekciju odrednica. Leksikografski centar dostavio je članovima Redakcije digitalizovani Alfabetar Leksikografskog zavoda Crne Gore (LZCG) i Azbučnik CANU (građa iz ranijih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*). Zaključeno je da urednici tema dostave predloge za uvrštavanje odrednica iz Alfabetara LZCG i Azbučnika CANU u Abecedar *Enciklopedije Crne Gore*. Na sjednici je razgovarano i o pitanjima u vezi sa koncepcijom i kategorizacijom odrednica u *Enciklopediji Crne Gore*. Članovi Redakcije donijeli su odluku o formiranju Radne grupe za izradu Poslovnika o radu Redakcije *Enciklopedije Crne Gore*.

- Na sjednici Redakcije održanoj 17. februara 2025. godine (VIII sjednica), glavni i odgovorni urednici leksikonâ informisali su članove Redakcije o dosadašnjim aktivnostima na izdvajanju odrednica iz leksikonâ za Abecedar *Enciklopedije Crne Gore*. Na sjednici je zaključeno da urednici tema dostave predloge za uvrštavanje odrednica iz Alfabetara LZCG i Azbučnika CANU u Abecedar *Enciklopedije Crne Gore*, kao i da dostave predloge odrednica u okviru svojih tema. Rok za obavljanje ovih aktivnosti određen je 1. mart 2025. Redakcija

je imenovala dva nova člana Uredništva teme Biodiverzitet (fauna, beskičmenjaci i morski biodiverzitet). Redakcija je razmatrala Predlog koncepcije *Enciklopedije Crne Gore*, radnu verziju kategorizacije odrednica u *Enciklopediji Crne Gore*, kao i Predlog poslovnika o radu *Enciklopedije Crne Gore*. Redakcija je zaključila da se navedeni materijali dostave na uvid Predsjedništvu CANU, kao i da članovi Redakcije do 1. marta dostave Redakciji svoje sugestije u vezi sa ovim materijalima.

- Na sjednici Redakcije održanoj 10. marta 2025. godine (IX sjednica), Redakcija je utvrdila Predlog koncepcije *Enciklopedije Crne Gore*. Glavni i odgovorni urednici leksikonâ dostavili su predloge odrednica iz leksikonâ, dok su urednici tema dostavili predloge odrednica iz Azbučnika CANU i Alfabetara LZCG u Abecedar *Enciklopedije Crne Gore*, kao i predloge novih odrednica. Urednici su dostavili i dopune predloga kriterijuma za uvrštavanje odrednica. Zaključeno je da urednici oblasti i tema, zajedno sa glavnim i odgovornim urednicima leksikonâ nastave rad na Abecedaru, kao i na usaglašavanju kriterijuma. Redakcija je imenovala uredništvo teme Jezik. Redakcija je imenovala sekretare oblasti, tema i struka u *Enciklopediji Crne Gore* i usvojila je Poslovnik o radu Redakcije *Enciklopedije Crne Gore*.

- Na sjednici Redakcije održanoj 31. marta 2025. godine (X sjednica), urednici oblasti predstavili su dosadašnje aktivnosti u izradi Abecedara *Enciklopedije Crne Gore*, shodno predlozima odrednica koje su dostavili urednici tema u *Enciklopediji Crne Gore* i glavni i odgovorni urednici leksikonâ, kao i predloženim kriterijumima za uvrštavanje odrednica. Zaključeno je da urednici oblasti i tema nastave rad na Abecedaru, u cilju usaglašavanja kriterijuma.

- Na sjednici Redakcije održanoj 28. aprila 2025. godine (XI sjednica), urednici tema predstavili su dosadašnji rad na izradi Abecedara. Redakcija je usvojila Koncepciju *Enciklopedije Crne Gore* i Kategorizaciju odrednica u izradi *Enciklopedije Crne Gore*.

- Na sjednici Redakcije održanoj 19. maja 2025. godine (XII sjednica), Redakcija je utvrdila Predlog memoranduma o saradnji u pripremi *Enciklopedije Crne Gore* između Crnogorske akademije nauka i umjetnosti i Leksikografskog zavoda „Miroslav Krleža“ iz Zagreba i konstatovala da će se slični sporazumi potpisati i sa srodnim institucijama u regionu.

Redakcija je usvojila Predlog urednikâ teme Država, politika i građansko društvo i donijela Odluku o imenovanju urednika struke Sport.

- Na sjednici Redakcije održanoj 9. juna 2025. godine (XIII sjednica), Redakcija je usvojila Predlog strukture kategorizacije odrednica u *Enciklopediji*

Crne Gore. Uredništva tema nastavila su rad na abecedarima tema i ujednačavanju kriterijuma. Redakcija se saglasila da predstavnici Leksikografskog centra učestvuju u IV Konferenciji evropskih enciklopedija 2025, u periodu 13–15. oktobra 2025. godine u Rimu, na poziv Instituta Treccani za objavljivanje *Italijanske enciklopedije*, u saradnji sa Mrežom evropskih enciklopedija, čiji je Leksikografski centar CANU jedan od osnivača.

- Na sjednici Redakcije održanoj 7. jula 2025. godine (XIV sjednica), Redakcija je usvojila predlog urednika struke Sport i donijela Odluku o imenovanju uredništva struke Sport. Redakcija je usvojila predlog urednika struke Država, politika i građansko društvo i donijela Odluku o imenovanju urednika struke Mediji i novinarstvo. Redakcija je usvojila Izvještaj o posjeti delegacije CANU Leksikografskom zavodu „Miroslav Krleža“ (LZMK) u Zagrebu, u periodu 23–26. juna 2025. godine. Tom prilikom, potpisan je Memorandum o saradnji u pripremi *Enciklopedije Crne Gore* između CANU i LZMK-a.

- Na sjednici Redakcije održanoj 15. septembra 2025. godine (XV sjednica), zaključeno je da urednici oblasti, tema i struka nastave rad na ujednačavanju kriterijuma za uvrštavanje odrednica u Abecedar, ujednačavanju kategorizacije odrednica, određivanju matičnosti odrednica koje se javljaju u više tema, kao i na kriterijumima za ilustracije i predlogu autora za pisanje enciklopedijskih članaka. Redakcija je usvojila predlog urednika struke *Mediji i novinarstvo* i donijela Odluku o imenovanju uredništva ove struke.

- Na sjednici Redakcije održanoj 29. septembra 2025. godine (XVI sjednica), zaključeno je da urednici oblasti, tema i struka nastave rad na ujednačavanju abecedara, na osnovu predloženih kriterijuma na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

- Na sjednici Redakcije održanoj 27. oktobra 2025. godine (XVII sjednica), Redakcija je usvojila kriterijume za uvrštavanje profesora univerziteta i visokoškolskih institucija u Abecedar. Redakcija je usvojila izvještaj o učešću delegacije CANU na Konferenciji evropskih enciklopedija 2025, koja je održana u Rimu u periodu 13–15. oktobra 2025. godine, u organizaciji Instituta Treccani.

- XVIII sjednica Redakcije održana je 17. novembra 2025. godine.

Oblast Priroda

Urednik oblasti je akademik Predrag Miranović. Uredništvo oblasti broji 4 člana. Predloženi broj odrednica u oblasti Priroda je 516 (31% biografskih i 69% predmetnih), a 31% odrednica preuzeto je iz objavljenih leksikona i leksikona u izradi. Udio ove oblasti u *Enciklopediji Crne Gore* je 16% prema trenutnom predloženom broju odrednica, a 11% prema kategorizaciji, odnosno predloženom broju slovnih znakova.

Tema Biodiverzitet

Urednik teme je akademik Vukić Pulević, a Uredništvo broji 5 članova. Ukupan broj predloženih odrednica je 230. Tokom 2025. godine:

- utvrđeni su kriterijumi za uvrštavanje odrednica iz *Botaničkog leksikona Crne Gore (BLCG)*;
- izvrštena je selekcija odrednica iz *BLCG*, Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Abecedara CANU (građa iz ranijih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*), koje su preuzete za *Enciklopediju Crne Gore* – pojedinačne, a formirane su i nove, zbirne odrednice;
- urađena je selekcija odrednica iz *BLCG* koje su predložene drugim temama zbog njihove matičnosti (Geodiverzitet, Poljoprivreda);
- održano je više sastanaka sa biologima (eksperti različitih oblasti) radi izrade i dopune Abecedara teme za struku Fauna;
- urađeno je korigovanje i redukcija broja predloženih odrednica radi ujednačavanja struka u temi Biodiverzitet, Flora i Fauna (s obzirom na to da iz oblasti zoologije ne postoji prethodno urađen leksikon, pa je u početnim fazama rada, ovoj struci bio dat veći prostor);
- izvršeno je usaglašavanje sa kriterijumima na nivou *Enciklopedije Crne Gore*, redukcija broja predloženih odrednica radi ujednačavanja sa drugim oblastima, temama i strukama;
- za svaku predloženu odrednicu dato je obrazloženje, predložene su kategorije i autori, kao i prateći ilustrativni sadržaji;
- sprovedene su aktivnosti na prikupljanju podataka za izradu predloga leksikografskog projekta *Zoološki leksikon Crne Gore*;
- održane su četiri sjednice Uredništva teme.

Faza rada: usklađivanje Abecedara teme Biodiverzitet sa drugim strukama/temama na nivou *Enciklopedije Crne Gore*. Komunikacija sa predloženim autorima.

Tema Geodiverzitet

Urednik teme je prof. dr Goran Barović, a Uredništvo broji 4 člana. Ukupan broj predloženih odrednica je 286. Tokom 2025. godine:

- definisani su kriterijumi za odabir odrednica (I sjednica);
- razmatrane su predložene predmetne i biografske odrednice (II sjednica)
- uredništvo je razmatralo ukupne, predmetne i biografske odrednice Abecedara teme i njihove kategorizacije, uključujući i naknadne predloge odrednica iz *Leksikona poljoprivrede i šumarstva Crne Gore* i *Leksikona vinogradarstva i vinarstva Crne Gore* (III sjednica);
- sprovedene su dalje aktivnosti u okviru teme: završetak kategorizacije odrednica, predlaganje autora odrednica, utvrđivanje kategorija za izbor ilustracija (IV sjednica);
- uredništvo je razmatralo predloge kriterijuma za profesore univerziteta i visokoškolske institucije akademika Predraga Miranovića, glavnog i odgovornog urednika *Leksikona nauke i visokog obrazovanja Crne Gore*, razmatranje predloga odrednica akademika Vukića Pulevića, predlaganje matičnosti za odrednice koje se javljaju i kod drugih tema, ažuriranje Abecedara teme navođenjem konkretnih kriterijuma ili opisa po kojima je odrednica predložena, ažuriranje predloga autora za pisanje enciklopedijskih članaka (V sjednica);
- održano je pet sjednica Uredništva teme.

Faza rada: usaglašavanje matičnosti sa ostalim uredništvima tema za odrednice koje se pojavljuju u više tema/struka. Izbor odrednica koje treba da imaju ilustracije i druge priloge.

Oblast Država i društvo

Urednik oblasti je akademik Dragan Radonjić. Uredništvo oblasti broji 8 članova. Predloženi broj odrednica u oblasti Država i društvo je 1613 (54% biografskih i 46% predmetnih), a 34% je preuzeto iz leksikona. Udio ove oblasti

u *Enciklopediji Crne Gore* je 51% prema trenutnom predloženom broju odrednica, a 45% prema kategorizaciji, odnosno predloženom broju slovnih znakova.

Tema Istorija

Urednici teme su akademik Đorđe Borozan, akademik Šerbo Rastoder i prof. dr Živko Andrijašević, a Uredništvo broji 3 člana. Ukupan broj predloženih odrednica je 764. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica;
- na osnovu kriterijuma, predložene su odrednice za Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Leksikona crnogorskih dinastija*;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog koje odrednice će pratiti ilustracije;
- izvršeno je usaglašavanje višestrukih odrednica koje se javljaju u dvije ili više tema;
- održane su četiri sjednice Uredništva.

Faza rada: usaglašavanje kriterijuma sa drugim temama i strukama, na nivou *Enciklopedije Crne Gore*, usaglašavanje matičnosti odrednica, predlozi autora za pisanje enciklopedijskih članaka.

Tema Država politika i građansko društvo

Urednici teme su prof. dr Ilija Vujačić, vanredni član CANU, i prof. dr Boris Vukićević, a Uredništvo broji 5 članova. Ukupan broj predloženih odrednica je 337. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Leksikona diplomatije Crne Gore*, *Leksikona školstva Crne Gore*, *Leksikona zdravstva Crne Gore* i *Leksikona nauke i visokog obrazovanja Crne Gore*;

- dat je predlog odrednica u skladu sa predloženim kriterijumima na nivou *Enciklopedije Crne Gore*;
- održane su četiri sjednice Uredništva.

Faza rada: usklađivanje kriterijuma sa drugim temama, aktivnosti na predlaganju ilustracija za pojedine odrednice, predlozi autora za pisanje enciklopedijskih članaka.

U okviru teme Država, politika i građansko društvo nalaze se dvije struke: struka Sport i struka Mediji i novinarstvo.

Struka Sport

Urednik teme Branko Vujisić, a Uredništvo broji 4 člana. Ukupan broj predloženih odrednica je 182. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- dat je predlog odrednica na osnovu predloženih kriterijuma;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- održane su tri sjednice Uredništva.

Faza rada: aktivnosti na predlaganju ilustracija za pojedine odrednice, predlaganje autora za pisanje enciklopedijskih članaka.

Struka Mediji i novinarstvo

Urednik teme je Budimir Simonović, a Uredništvo broji 3 člana. Ukupan broj predloženih odrednica je 33. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- dat je predlog odrednica, na osnovu predloženih kriterijuma;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog ilustracija;
- održana je jedna sjednica Uredništva.

Faza rada: predlaganje autora za pisanje enciklopedijskih članaka.

Tema Pravo

Urednik teme akademik Zoran Rašović, a Uredništvo broji 5 članova. Ukupan broj predloženih odrednica je 121. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršen je predlog odrednica u skladu sa predloženim kriterijumima na nivou *Enciklopedije Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- uspostavljena je komunikacija sa relevantnim institucijama iz ove oblasti, kao referentnim izvorima za spisak odrednica;
- održano je šest sjednica Uredništva.

Faza rada: usklađivanje Abecedara na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

Tema Privreda

Urednica teme je prof. dr Vesna Karadžić, a Uredništvo broji 4 člana. Ukupan broj predloženih odrednica je 188. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Leksikona vinogradarstva i vinarstva Crne Gore* i *Leksikona poljoprivrede i šumarstva Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog ilustracija odrednica;
- dat je predlog autora enciklopedijskih članaka;
- održano je pet sjednica Uredništva.

Faza rada: usklađivanje Abecedara na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

Oblast Kultura

Urednik oblasti je akademik Niko Martinović. Uredništvo oblasti broji 6 članova. Predloženi broj odrednica u oblasti Kultura je 1005 (58% biografskih i 42% predmetnih), a 92% odrednica preuzeto je iz leksikona. Udio ove oblasti u *Enciklopediji Crne Gore* je 32%, prema trenutnom predloženom broju odrednica, a 43% prema kategorizaciji, odnosno predloženom broju slovnih znakova.

Tema Umjetnička kultura, arheologija, etnologija i kulturna dobra

Urednik teme akademik Aleksandar Čilikov, a Uredništvo broji 7 članova.

Ukupan broj predloženih odrednica je 584. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Leksikona arheologije Crne Gore* i *Etnološkog leksikona Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog ilustracija odrednica;
- dat je predlog autora enciklopedijskih članaka;
- održane su četiri sjednice Uredništva.

Faza rada: usklađivanje Abecedara na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

Tema Dramske umjetnosti

Urednik teme je prof. Radmila Vojvodić, a Uredništvo broji 7 članova.

Ukupan broj predloženih odrednica je 111. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Leksikona dramskih umjetnosti Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog ilustracija odrednica;
- dat je predlog autora za 80% predloženih odrednica;
- održano je šest sjednica Uredništva.

Faza rada: utvrđivanje matičnosti odrednica, predlaganje autora za pisanje preostalih enciklopedijskih članaka, usklađivanje Abecedara na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

Tema Književnost

Urednik teme je akademik Pavle Goranović, a Uredništvo broji 8 članova. Ukupan broj predloženih odrednica je 176. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Leksikona književnosti Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog ilustracija odrednica;
- dat je predlog autora enciklopedijskih članaka;
- održane su dvije sjednice Uredništva.

Faza rada: usklađivanje Abecedara na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

Tema Jezik

Urednik teme je akademik Nenad Vuković, a Uredništvo broji 5 članova. Ukupan broj predloženih odrednica je 56. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- izvršen je odabir odrednica koje će biti praćene ilustracijama;
- održane su četiri sjednice Uredništva.

Faza rada: rad na predlozima autora za pisanje enciklopedijskih članaka, usklađivanje Abecedara na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.

Tema Muzika

Urednik teme je akademik Žarko Mirković, a Uredništvo broji 7 članova. Ukupan broj predloženih odrednica je 93. Tokom 2025. godine:

- predloženi su kriterijumi za uvrštavanje biografskih i predmetnih odrednica u Abecedar;
- izvršena je selekcija odrednica iz Alfabetara Leksikografskog zavoda Crne Gore i Azbučnika CANU, građe iz prethodnih pokušaja izrade *Enciklopedije Crne Gore*;
- izvršena je selekcija odrednica iz *Muzičkog leksikona Crne Gore*;
- dat je predlog kategorizacije odrednica;
- dat je predlog ilustracija odrednica;
- dat je predlog autora enciklopedijskih članaka;
- održane su dvije samostalne sjednice Uredništva i dvije u okviru sjednica Redakcije *Muzičkog leksikona Crne Gore*.

Faza rada: usklađivanje Abecedara sa drugim temama u okviru oblasti Kultura, kao i na nivou *Enciklopedije Crne Gore*.